

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΦΡΙΚΗ

ΤΟΥ JOSEPH MONNET

Ενόχτωσε. Στο έξοχικό μέγαρο του στρατηγού Γ. η γυναίκες καθόντουσαν στο σαλόνι και οι άνδρες καπνίζανε στον κήπο γύρω από ένα τραπέζι γεμάτο φλυτζάνια και ποτήρια. Τά ταίγαρα τους φρεγγοβολούσαν σαν μάτια θηρίων μέσα στο σκοτάδι, οι καλεσμένοι διηγούντο για ένα φρικτό δυστύχημα που συνέβηκε την περασμένη νύχτα. Δύο άνδρες και τρεις γυναίκες πνιγίκανε αντίκρυ στο ποτάμι μπρός στα μάτια τους.

Τέτοια πράματα, είπεν ο στρατηγός Γ., είνε συγνηθικά μάδχι τόσο φρικτά. Ένα δυστύχημα καθώς αυτό συγνικεί, άναποδογυρίζε, τρομάζε μά δέν ξετρελλάνει! Για νά νοιώση καινείς την φρίκη χρειάζεται κάπι περισσότεροκόσυγκίνησι ψυχική,περισσότεροάπ' τ'ό θέαμα ενός φρικτού θανάτου, χρειάζεται άνατριχίλα και τρόμος άσυνήθιστος και άφύσικος. Θά άσς διηγηθώ σχετικώς ένα γεγονός που με έκανε κάποτε νά νοιώσω τί θά π'η φρίκη:

Τό 1870 κατά τόν Γαλλογερμανικόν πόλεμον ύποχωρούσαμε πρός τόν Πόν Όντεμερ άφου περάσαμε άπ' τόν Ρουέν. Εμείναμε είκοσι χιλιάδες άνδρες έξαντλημένοι χωρίς ήθικόν, έν άταξία και τραβούσαμε για τήν Χόβρη ν' άνασυνταχθούμε.

Η γη ήταν χιονισμένη, ή νύχτα πλινθιάζε, είμεθα νηστικοί δύο μέρες, και φεύγομε γρήγορα γιατι οι Πρώσοι δέν ήσαν μακριά.

Μέσα στον κάμπο κάτω άπ' ένα ουρανόν μαύρο και άπαίσιον δέν άκούγετο παρά τόν άτακτον περπάτημα του στρατού και ο κρότοςπου κάνανε τά σταθιά και ή καρφάνας! οι άνδρες σκυφτοί, καμπουριασμένοι, άκάθαρτοι μερικόν κουρελλιασμένοι, σφουρνόντανε πάνω στο χιόνι. Τά χέρια τους κολλούσαν στο άτσάλι τών κοντακιών άπ' τήν τρομερή παγωνιά τών νύχτας. Συχνά έβλεπα στρατιώτες νά βγάδουν τά παπούτσιά τους και νά περπατούν ξεπόλυτοι γιατι τά πόδια τους είχαν κρησθί και δέν χωρούσαν μέσα στα παπούτσιά. Σε κάθε βήμα τους άφηναν στο χιόνι αίματηρά ίχνη! Ύστερ' άπό λιγάκι οι ίδιοι εκάθηντο κατάματα για νά ξεκουρασθούν μά δέν ξανασηκωνόντανε ποτέ πιά! Κάθε άνθρωπος που θά καθόταν ήταν νεκρός!

Πόσους τέτοιους άφισμαε πλαγισμένους! Μόλις έπαναν νά κουνιόνταν, τό αίμα σταματούσε, μουδιάζανε και καρφωνόντανε στο χιόνι. Πολλοί μένανε καθιστοί γιατι δέν μπορούσαν νά ξεπαλιθούν. Τό σώμα τους είχε σκληρυνθί, κοκκαλώσει!...

Εμείς οι άλλοι οι πιό γεροί, βαδίζαμε πάντοτε, παγωμένοι ως τά κόκκαλα, άπελπισμένοι και τριασιμένοι άπτη λύπη και άπ' τήν ήττα μας. Συλλογιζόμεθα ότι ο ίδιος θάνατος μάς περιμένει και μάς ίσως...

Έξαφνα κύταξα δύο χωροφύλακας που κροτούσαν ένα κοντό γέρο χωρίς γένεια με παράξενο πρόσωπο. Ζητούσαν ένα άξιωματικό γιατι είχαν ύποψια πως πίσάνε ένα κατάσκοπο.

Η λέξις κατάσκοπος έκαμε τους στρατιώτας νά περιζώσουν τόν αλχμάλωτο. Ένα γενικό σύρλαχτό άκούγόταν εκ μέρος τους: «Πρέπει νά τουφεκισθί!» «Όλους τους στρατιώτας τους έπισας ξαφνικά ένας θυμός μανιάδης και κτηνώδης σάν εκείνον που σπρώχνει τά πλήθη στη σφαγή!

Ηθέλησα νά μιλήσω γιατι είμουν τότε ταγματάρχη; μά δέν ήθελαν νά ξέρουν πιά άνωτέρους, και λίγο έλειπε νά με τουφεκίσουν! Ό ένας χωροφύλαξ μου έλεπε:

Τρεις μέρες τώρα αυτός ο άνθρωπος μάς άκολουθεί και ζητά άπ' όλους πληροφορίες γιά τό πυροβολικό. Προσάβησα νά ρωτήσω τότε τό ύποκτο εκείνον άτομο:

Τι κανείς, τί θέλεις γιατι άκολουθάς τό στρατόμα; Αυτός μουμμούρισε μερικά λόγια στη χωριάτικη γλώσσα του που δέν κατάλαβα τίποτα.

Ήταν πραγματικώς ένα παράξενο ύποκαίμενο με στενοūs ώμους, με μάτια ύπουλα και τόσο φοβισμένους που κ' έγω δέν είχα άμφιβολία πως ήταν κατάσκοπος. Με κόταξε με ύφος ταπεινό, βλακώδες και κατεργαμένο.

Οι στρατιώται γύρω μας φωνάζανε: Στόν τοίχο! στόν τοίχο! Τουφεκίμα!...

Δέν έπρεπε όμως νά τόν τουφεκίσουμε έτσι άνεξέταστα και προσάβησα νά καθησυχάσω τους στρατιώτας. Έξαφνα όμως μία τρομερή σπρωξιά με άναποδογύρισε και σ' ένα λεγτό ελδα τους στρατιώτας νά πιάνουν τόν άνθρωπον εκείνον, νά τόν ρίχνουν κάτω, νά τόν χτυπούν, νά τόν τροπούν με τά ξίφη τους. Σε λίγο τόν πέταξαν στόν κορμό ενός δένδρου, νεκρό!...

Δέν σταμάτησαν όμως ως αυτοί. Άρχισαν πειά νά τόν πυροβολούν ραγδαία, λυσσοσπόμενα. Πυροβολούσαν ένα πτώμα!... Μαλώνανε ποιός νά τόν τρυπήση πρώτος!...

Έξαφνα άκούστηκε μία φωνή: Οί Πρώσοι! οί Πρώσοι!

Και άρχισε μία τρεχάλα, ένας πανικός, ποιός νά πρωτοφύγη!

γηγορότερα.

Έγώ έμεινα μονάχος με τους δύο χωροφύλακας, οι άποιοί φρόντισαν νά σηκώσουν τό πτώμα πούχε καταντήσι ένας δγκος άμορφος, άλεσμένος, και ματωμένος.

Πρέπει νά τόν ψάξετε, τους είπα. Έβγαλα συγχρόνος ένα κουτί σπέρτα κερένια πούχα στην τσέπη και τους έφεγγα.

Ό ένας έφώναξε: Είνε ντυμένος με μία γαλαξία μπλούζα, με άσπρο πουκάμισο, μ' ένα πανταλόνι, και παπούτσιά.

Τό πρώτο σπέρτο έσβυσε, άναφα δεύτερο. Ό χωροφύλακας άδιάζοντας τις τσέπες του νεκρού έφώναξε πάλι:

Ένας σουγιός, ένα μανδηλι, μία ταμπακέρα, ένα κομμάτι ψωμί.

Έσβυσε και τό δεύτερο και άναφα τρίτο. Ό χωροφύλακας πούφαγε είπε: «Αυτά ήσαν όλα».

Γδύστε τον, έφώναξε, ίσως βρούμε κάτι κρυμμένο κάτω άπ' τό πουκάμισό του.

Και ξεκακολούθησα νά φέγγω με τά σπέρτα. Οι χωροφύλακες βγάλανε τά φορεμάτά του και τά κίνανε ένα κακότο ποστάζεν αίμα!...

Έξαφνα ένας άπό αυτούς φώναξε: Ά! νά πάρη ο διάβολος! Ταγματάρχα μου, αυτός είνε γυναίκα!...

Δέν μπορού νά σάς παραστήσω τί τρομερά άγωνία αισθάνθηκα στην καρδιά μου τη στιγμή αυτή. Δέν πίστεψα τόν χωροφύλακα και γονάτισα άπάνω στο χιόνι μπροστά στο νεκρό. Ναι ήταν μία γυναίκα κιαωμένη κοκκινόν άπ' τις σφαιρες τών στρατιωτών, μουκίδι στο αίμα!...

Οι δύο χωροφύλακες σαστισμένοι και λυπημένοι περιμένανε ν' άκούσουν τήν γνώμη μου. Μά δέν ήξερα τί νά σκεφθώ και τί νά υποθέσω.

Τότε ο ένας άπ' αυτούς είπε: Ίσως ή κακομοίρα αυτή εχότανε νά ζητησθί τό παιδί της.

Θι ύπηρετούσε στο πυροβολικό και θά έπαυσε νά τό βρθί. Γι' αυτό ρωτούσε και τους στρατιώτες ίσως...

Έγώ πούχα δη τόσο τρομερά πράματα στη ζωή μου, άρχισα νά κλαίω σάν παιδί. Μπροστά σ'αυτή την άδικοσκοτωμένη μητέρα, την παγωμένη νύχτα, στο σκοτάδι, και στο μυστήριο, έννοιωσα πολλή βαθιά τί θά π'η ή λέξις: «Φρίκη»!...

Ίωσήφ Μοντέ

Ο ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΛΟΥΟΜΕΝΟΥ

- Μή λούεσαι όταν είσαι συγνηθμένος
- Όταν καθοδιαθετήσης ξαφνικά.
- Κατόπιν άγρυπνίας και ύστερ' άπό ύπερβολική κούραση, εάν δέν ξεκουραστής προητήτερα.
- Ύστερ' άπό πολυφαγία ή πολυποσία.
- Μή μεταβαίνεις στο λουτρό με γλήγορο βήμα.
- Όταν φτάσεις στο λουτρό εξέταζε τό βάθος και τή δύναμη του ρεύματος.
- Νά γδύνεσαι άργά και νά μπαινής άφου γδυθής γρήγορα στο νερό.
- Βούτα στο νερό γρήγορα, βυθίζοντας πρώτα τό κεφάλι.
- Μετά τό μπάνιο τριβε τό σώμα για νά εύκολύνης τήν κυκλοφορία του αίματος' ντύσου γρήγορα.
- Μή πολυκουράζεσαι μετά τό μπάνιο. Ο Γκατρός σας

ΕΚΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

(Γραμμένο για τό «Μπουκέτο»)

Πράματα ληρονημένα, γλυκά πράματα παλιά, πού περνάτε και λιγάτε την ψυχή μου, σ'ι βιολιά, κάποιες ώρες κάποια λόγια, πεθαμένα άπό καιρό, πού ξυπνάτε και γυρνάτε, μ' ένα ήχο θλιβερό' γλυκά πράματα χαμένα, μακρονά κ' άποστερητά, πού βλο μέσα μου γυρνάτε, σάν πληγή πού δέν περνά, πάλι άπόψε με μεθάτε-και τό δάκρυ σας κυλά, και μαραίνει με, μαραίνει έμου τ' ανθάκια μου...
Ναπολέων Λαπαθιώτης